

**Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича**  
(повне найменування закладу вищої освіти)  
**Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва**  
(назва факультету/навчально-наукового інституту)  
**Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва**  
(назва кафедри, що забезпечує викладання)

**“ЗАТВЕРДЖУЮ”**

Декан факультету

Євгенія НОВАК

“*Євгенія Новак*” 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА**  
**навчальної дисципліни**

**ПЕДАГОГІКА МИСТЕЦТВА**

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

**Освітньо-професійна**

**програма** Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

**Спеціальність** Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

**Галузь знань** 02 Культура і мистецтво

**Рівень вищої освіти** перший (бакалаврський)

**Факультет** архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

**Мова навчання** українська

**Чернівці 2025 рік**

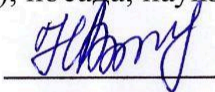
Робоча програма навчальної дисципліни «**Педагогіка мистецтва**» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

**Розробник** (ки): Гатеж Наталія Василівна, доцент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, кандидат педагогічних наук

(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

**Викладач** (чі), Гатеж Наталія Василівна, доцент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва, кандидат педагогічних наук

(П.І.Б. викладача (ів), посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП  **Наталія ГАТЕЖ**

**Затверджено** на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол No 2 від «22» серпня 2025 року

Завідувач кафедри  **Мирослава ЖАВОРОНKOVA**

**Схвалено** методичною радою факультету АБДПМ

Протокол No 1 від «25» серпня 2025 року

Голова методичної ради  **Оксана ГАЛУНКА**

## Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «**Педагогіка мистецтва**» є обов'язковою освітньою компонентою освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, предметом вивчення якої є педагогічний потенціал мистецтва в освіті, а також практична педагогічно-мистецька діяльність. Вивчення дисципліни спрямоване на підготовку майбутніх фахівців до здійснення мистецько-освітньої діяльності у закладах освіти.

Робочою програмою освітньої компоненти «**Педагогіка мистецтва**» передбачені мета та завдання вивчення навчальної дисципліни, окреслено компетентності, програмні результати, яких має набути здобувач ОП, критерії оцінювання навчальних досягнень студента та інші основні її структурні елементи (складові).

**Мета навчальної дисципліни** «Педагогіка мистецтва» - формування у студентів знань щодо змісту, теорії і методики навчання мистецтва, що сприятиме розвитку їхньої професійної компетентності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Педагогіка мистецтва» є:

- ознайомити із теоретико-методологічними засадами педагогіки мистецтва;
- сформувані систематизовані знання про психолого-педагогічні умови ефективного керування процесом формування мистецьких знань;
- забезпечити осмислення специфіки мистецтва як поліхудожнього феномену;
- сформувані розуміння методів навчання мистецтва, особливостей мистецького сприймання;
- розвинути здатність до емоційного самопізнання, самовираження й переживання через мистецтво, збагатити їхній емоційний досвід через розширення емоційно-естетичного тезаурусу.

**Пререквізити.** Засвоєння навчальної дисципліни «**Педагогіка мистецтва**» передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок з таких дисциплін, як Філософія, Етика та естетика, Психологія творчості. Ефективність засвоєння навчальної дисципліни підвищують навчальні дисципліни: Актуальні питання історії та культури України, Сучасні стилі мистецтва та ін.

**Постреквізити.** Вивчення навчальної дисципліни «**Педагогіка мистецтва**» є базою для набуття передбачених ОП компетентностей і результатів навчання, а також необхідні для ефективного проходження «Педагогічної практики в мистецьких школах» та опанування навчальною дисципліною «Методика викладання спеціальних дисциплін», яка вивчається в наступному семестрі.

**Компетентності та програмні результати навчання згідно ОП.**

*У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має набути таких компетентностей та програмних результатів:*

**Інтегральна компетентність (ІК)** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов

***Загальні компетентності (ЗК):***

**ЗК 2.** Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

**ЗК 3.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

***Спеціальні компетентності (СК):***

**СК 2.** Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.

**СК 3.** Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

**СК 10.** Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

**СК 13.** Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти.

***Програмні результати навчання:***

**ПРН 2.** Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

**ПРН 5.** Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

**ПРН 10.** Володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування, приладові та мікрохімічні дослідження).

**ПРН 12.** Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.

**ПРН 14.** Тракувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства,

комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

ПРН 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності

### **Здобувач освіти повинен:**

*знати:*

- понятійно-категоріальний апарат науки; значення, мету, функції та структуру педагогіки мистецтва;
- основні законодавчі документи, що регламентують діяльність закладів освіти та мистецької освіти;
- педагогічні умови організації вивчення дисциплін художнього циклу в закладах освіти;
- принципи, форми, методи організації навчальної та позааудиторної роботи з дисциплін художнього циклу;
- права й обов'язки суб'єктів освітнього процесу;

*вміти:*

- аналізувати зміст навчальної діяльності учнів закладів освіти в процесі вивчення дисциплін художнього циклу;
- визначати ефективні принципи, методи, прийоми та засоби навчання з дисциплін художнього циклу;
- системно аналізувати методичні основи викладання дисциплін художнього циклу у мистецьких закладах освіти;
- розробляти конспекти занять.

### **Опис навчальної дисципліни. Загальна інформація**

<b>Форма навчання</b>	<b>Рік зпідготовки</b>	<b>Семестр</b>	<b>Кількість</b>	<b>Кількість годин</b>	<b>Вид підсумкового контролю</b>
-----------------------	------------------------	----------------	------------------	------------------------	----------------------------------

			к р е д и т і в	г о д и н	л е к ц ії	п р а к т и ч н і	с е м і н а р сь к і	л а б о р а т о р н і	с а м о с т і й н а р о б о т а	і н д и в і д у а л ь н і з а в д а н н я	
Денна	202 5-2 026	5	3	90	16	-	14	-	60	-	екзамен
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

### Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	у с ь о г о	у тому числі					у с ь о г о	у тому числі					
		л	с	л а б	і н д	с.р		л	п	л а б	і н д	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
<b>Змістовий модуль 1. МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ЯК СУСПІЛЬНЕ ЯВИЩЕ</b>													
Тема 1. Педагогіка мистецтва як наука та навчальна дисципліна	16	4	2			10							
Тема 2. Гуманістична парадигма мистецької освіти	9	2	2			5							
Тема 3. Особистісно-орієнтований підхід в мистецькій освіті.	9	2	2			5							
<b>Разом за ЗМ1</b>	<b>34</b>	<b>8</b>	<b>6</b>			<b>20</b>							
<b>Змістовий модуль 2. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІСТУ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ</b>													
Тема 1. Художнє пізнання в мистецтві	14	2	2			10							

Тема 2. Методичне забезпечення навчального процесу з мистецьких дисциплін	14	2	2			10							
Тема 3. Художньо-педагогічні технології навчання	14	2	2			10							
Тема 4. Інтегрований підхід до навчання мистецтва	14	2	2			10							
<b>Разом за ЗМ 2</b>	<b>56</b>	<b>8</b>	<b>8</b>			<b>40</b>							
<b>Усього годин</b>	<b>90</b>	<b>16</b>	<b>14</b>			<b>60</b>							

### Тематика семінарських занять з переліком питань

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1.	<p style="text-align: center;">Модуль 1</p> <p>Тема 1. Педагогіка мистецтва як наука та навчальна дисципліна</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Що таке педагогіка мистецтва та який її предмет і об'єкт дослідження?</li> <li>2. Яке місце педагогіки мистецтва в системі педагогічних наук? Основні функції педагогіки мистецтва у підготовці майбутнього фахівця.</li> <li>3. Відмінність педагогіки мистецтва від загальної педагогіки.</li> <li>4. Значення мистецької освіти у формуванні професійної та творчої особистості.</li> </ol>	2
2.	<p>Тема 2. Гуманістична парадигма мистецької освіти</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Що таке педагогіка мистецтва та який її предмет і об'єкт дослідження?</li> <li>2. Яке місце педагогіки мистецтва в системі педагогічних наук?</li> <li>3. Основні функції педагогіки мистецтва у підготовці майбутнього фахівця.</li> <li>4. Відмінність педагогіки мистецтва від загальної педагогіки.</li> <li>5. Значення мистецької освіти у формуванні професійної та творчої особистості.</li> </ol>	2

3.	<p>Тема 3. Особистісно-орієнтований підхід в мистецькій освіті.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття гуманістичної парадигми в освіті.</li> <li>2. Основні принципи гуманістичної мистецької освіти.</li> <li>3. Роль викладача в умовах гуманістично орієнтованого навчання мистецтва.</li> <li>4. Значення свободи творчого самовираження студента.</li> <li>5. Гуманістичні ідеї в сучасній мистецькій педагогіці.</li> </ol>	2
4.	<p style="text-align: center;">Модуль 2</p> <p>Тема 1. Художнє пізнання в мистецтві</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Сутність особистісно-орієнтованого підходу в освіті.</li> <li>2. Особливості реалізації особистісно-орієнтованого підходу в мистецьких дисциплінах.</li> <li>3. Індивідуальні творчі здібності студента як основа навчального процесу.</li> <li>4. Форми та методи підтримки індивідуального стилю студента.</li> <li>5. Роль рефлексії та самооцінювання в мистецькій освіті.</li> </ol>	2
5.	<p>Тема 2. Методичне забезпечення навчального процесу з мистецьких дисциплін</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття художнього пізнання та його специфіка.</li> <li>2. Відмінність художнього пізнання від наукового.</li> <li>3. Роль образу, символу та метафори в художньому пізнанні.</li> <li>4. Значення емоційно-чуттєвого досвіду у процесі творчості.</li> <li>5. Художнє пізнання як засіб формування світогляду особистості.</li> </ol>	2
6.	<p>Тема 3. Художньо- педагогічні технології навчання</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Поняття методичного забезпечення навчального процесу.</li> <li>2. Основні види методичних матеріалів у мистецькій освіті.</li> <li>3. Роль навчальних програм, силабусів і робочих планів.</li> <li>4. Значення наочності та практичних завдань у викладанні мистецьких дисциплін.</li> </ol>	2

	5. Сучасні вимоги до методичного забезпечення мистецького навчання.	
7.	Тема 4. Інтегрований підхід до навчання мистецтва 1. Сутність інтегрованого підходу в мистецькій освіті. 2. Взаємозв'язок різних видів мистецтва у навчальному процесі. 3. Інтеграція мистецьких і загальноосвітніх дисциплін. 4. Переваги інтегрованого підходу для розвитку творчого мислення. 5. Приклади інтегрованих завдань у мистецькій освіті.	2
	<b>Всього</b>	<b>14</b>

### Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ)

№	Завдання до тем
1	Особливості формування просторового мислення в учнів засобами академічного рисунка. <i>Завдання:</i> Проаналізувати традиційні та інноваційні методи викладання рисунка (наприклад, використання 3D-моделювання або VR-технологій у процесі навчання) та розробити фрагмент методичної розробки заняття.
2	Педагогічні умови інтеграції цифрових технологій у викладання живопису або графіки (на прикладі конкретної техніки: акварель, олійний живопис, цифрова ілюстрація). <i>Завдання:</i> Обґрунтувати доцільність використання певних цифрових інструментів (планшети, графічні програми) для розвитку творчих здібностей та надати приклади практичних вправ.
3	Розвиток креативності у дітей засобами декоративного мистецтва (на прикладі конкретної техніки: кераміка, батік, вітраж, гобелен). <i>Завдання:</i> Розробити серію майстер-класів або гурткову програму для певної вікової групи (наприклад, учнів середньої школи), спрямовану на розвиток дрібної моторики, почуття кольору та композиції.
4	Національні традиції у сучасній педагогіці мистецтва: використання українського орнаменту як основи для формування естетичного смаку. <i>Завдання:</i> Зібрати та систематизувати приклади використання традиційного орнаменту у навчальному процесі та запропонувати

	авторське завдання на створення сучасного декоративного виробу на основі цих традицій.
5	Формування екологічної свідомості через предметне середовище. <i>Завдання:</i> Розробити навчальний проєкт, у якому учні створюють декоративні або функціональні об'єкти з вторинної сировини, обґрунтовуючи їхню педагогічну та екологічну цінність.
6	Музейна педагогіка як форма мистецької освіти для студентів спеціальності 023. <i>Завдання:</i> Розробити концепцію навчальної екскурсії або практичного заняття у художньому/історичному музеї для студентів, орієнтовану на аналіз техніки, матеріалів та стилю творів мистецтва.
7	Роль арт-терапії у професійній діяльності випускника спеціальності "Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво". <i>Завдання:</i> Дослідити основні принципи арт-терапії та обґрунтувати, як навички з образотворчого мистецтва можуть бути використані у соціальній, реабілітаційній чи психолого-педагогічній роботі.
8	Оцінювання творчих робіт у мистецькій освіті: критерії та підходи. <i>Завдання:</i> Проаналізувати різні системи оцінювання (бальну, компетентнісну, критеріальну) та запропонувати власну, <i>об'єктивну</i> та <i>комплексну</i> систему оцінювання учнівських робіт з фахових дисциплін (наприклад, «Композиція» чи «Професійна майстерність»).

ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

### Рекомендації до виконання ІНДЗ

1. Формат роботи: ІНДЗ може бути виконане у формі реферату (глибокий аналіз джерел), методичної розробки (практичний посібник, план заняття), або дослідницького проєкту (збір даних, їх аналіз та висновки).
2. Структура: Вступ (актуальність, мета, завдання) → Теоретична частина → Практична частина (власні розробки, приклади) → Висновки → Список використаних джерел.
3. Використання джерел: Обов'язково використовуйте не менше 5-7 наукових джерел (монографії, статті, стандарти вищої освіти).

### Завдання для самостійної роботи студентів

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1.	Аналіз освітніх програм (есе) ○ Завдання: Проаналізуйте діючі освітні програми (наприклад, для ЗЗСО, мистецьких шкіл або	3

	<p>гуртків) з образотворчого чи декоративного мистецтва. Визначте основні педагогічні цілі та методи, які використовуються для їх досягнення.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Формат: Аналітичне есе (3-5 сторінок).</li> </ul>	
2.	<p>Педагогічний портрет митця (дослідження)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Завдання: Оберіть відомого українського або світового митця (художника, скульптора, майстра ДПМ), який також займався педагогічною діяльністю (наприклад, Михайло Бойчук, Валерій Жаворонков, Ганна Собачко-Шостак, В. Кандинський). Дослідіть його педагогічні погляди та вплив на учнів.</li> <li>○ Формат: Письмова доповідь/презентація.</li> </ul>	3
3.	<p>Дискусія: «Мистецтво як терапія» (підготовка до семінару)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Завдання: Підготуйте аргументи "за" і "проти" використання методів арт-терапії у роботі з різними віковими групами (діти, підлітки, дорослі). Знайдіть приклади конкретних арт-терапевтичних технік, пов'язаних з образотворчим або декоративним мистецтвом, та обґрунтуйте їх ефективність.</li> <li>○ Формат: Тези для дискусії з посиланням на наукові джерела.</li> </ul>	2
4.	<p>Розробка конспекту уроку/майстер-класу (практичне завдання)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Завдання: Розробіть детальний конспект заняття (на 90 хвилин) з одного з фахових предметів (наприклад, основи рисунку, живопис, гончарство, батік, основи реставрації, образотворче мистецтво). Конспект має включати: <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Тему, мету (дидактичну, розвивальну, виховну), тип уроку.</li> <li>▪ Перелік необхідних матеріалів.</li> <li>▪ Детальну покрокову структуру заняття з використанням інтерактивних та особистісно орієнтованих методів.</li> </ul> </li> <li>○ Формат: Письмовий кплан-конспект.</li> </ul>	2
5.	<p>Дидактичні принципи в образотворчому мистецтві Методи навчання образотворчому мистецтву</p>	5

6.	Інтелектуально-розвиваючі можливості загальної художньої освіти	5
7.	Технології проектного моделювання інтегрованих уроків у мистецькій освіті	5
8.	Інтерактивні художньо-педагогічні технології	5
9.	Віртуальна галерея навчальних посібників (дослідження) <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Завдання: Створіть добірку (каталог) з 5-7 сучасних навчальних посібників або онлайн-ресурсів (відео-уроки, інтерактивні платформи) для викладання вашої фахової дисципліни. Проведіть їх критичний аналіз, оцініть актуальність та педагогічну доцільність.</li> <li>○ Формат: Каталог-презентація (PowerPoint або PDF) з короткими анотаціями та висновками.</li> </ul>	5
10.	Оцінювання творчих робіт (кейс-стаді) <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Завдання: Підготуйте 3 приклади типових дитячих/учнівських робіт (або знайдіть їх у мережі). Розробіть критерії оцінювання цих робіт, що враховують не лише техніку, але й креативність, індивідуальність, емоційну складову та рівень досягнення поставленої мети. Обґрунтуйте, як слід провести зворотний зв'язок (фідбек) з учнем за кожною роботою.</li> <li>○ Формат: Опис критеріїв та розгорнутий фідбек (письмово).</li> </ul>	5
11.	Проаналізувати програми інтегрованого курсу «Мистецтво»: (розробка поурочних планів-конспектів)	5
12.	Розробити ігрові художньо-педагогічні технології на основі поліцентричної інтеграції	5
13.	Діджиталізація мистецького заняття (проект) <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Завдання: Опишіть, як можна інтегрувати цифрові технології (наприклад, графічні планшети, 3D-моделювання, програми для дизайну, віртуальні музеї) у викладання традиційних мистецьких дисциплін (наприклад, основи композиції, живопис). Розробіть сценарій використання однієї технології на занятті.</li> <li>○ Формат: Проектний опис або відео-презентація.</li> </ul>	5

14.	<p>Критичний аналіз методу (реферат)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Завдання: Дослідіть один з сучасних методів мистецької педагогіки (STEAM-освіта, проєктне навчання <i>PBL</i>, тьюторство в мистецтві). Опишіть його сутність, переваги, недоліки та наведіть приклад його застосування на уроці зі спеціальності.</li> <li>○ Формат: Реферат (5-7 сторінок) з висновками щодо практичної цінності.</li> </ul>	5
	<b>Всього</b>	<b>60</b>

### Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
12-11	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент системно володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією, у тому числі і за допомогою ІКТ, має власну думку щодо викладеного матеріалу, здатен її аргументувати, робить висновки до виконання завдання підходить творчо.
9-10	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією.
7-8	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент може доповісти основні положення проведеної роботи без глибинного аналізу, узагальнення матеріалу та підведення підсумків.
5-6	Завдання виконано вчасно, його зміст поверхнево або фрагментарно розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент не проводить аналізу джерел, з яких було отримано інформацію, не здатен узагальнити та систематизувати матеріал, зазнає труднощів під час презентації проведеного дослідження перед аудиторією.
4-3	Завдання виконано вчасно, його зміст є дублюванням відомих джерел інформації. Відсутня будь-яка аналітична обробка представленої інформації. Студент на репродуктивному рівні з помилками відтворює матеріал, не може презентувати його перед аудиторією.

2-0	Завдання відзначається фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. Необхідні практичні уміння роботи не сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.
-----	---

**Під час оцінювання завдань для самостійної роботи студентів враховується:**

1. Самостійність, креативність (аналітичний підхід, генерація ідей, новизна постановки проблеми), аргументованість;
2. Доступність, репрезентативність та верифікованість отриманих даних і результатів;
3. Використання першоджерел, системність, достовірність викладеного матеріалу, стилістика (загальна грамотність, легкість сприйняття текстів та матеріалу).
4. Логічність викладу, посилання на використану літературу і джерела.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модуль – контролю (**екзамен**) – **40 балів**, за **100-бальною університетською шкалою**.

### **Методи навчання**

У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються:

1) *традиційні* дидактичні методи та прийоми:

- *словесні*: лекція, розповідь, бесіда, дискусія, дебати, повідомлення, опитування;
- *наочні*: показ, метод ілюстрацій, метод демонстрацій (використання ілюстрованих посібників, таблиць, замальовок на дошці тощо, задіяння комп'ютерної та мультимедійної техніки, демонстрація навчальних фільмів, інформаційних відеороликів, мультимедійних презентацій тощо);
- *практичні*: вправи, практичні роботи тощо.

2) *інноваційні* методи навчання: проблемне навчання, контекстне навчання (як інтеграція навчальної, наукової та практичної діяльності), особистісно-орієнтоване навчання, навчання у співпраці, ситуаційне навчання, дистанційне навчання (згідно розпоряджень щодо організації освітнього процесу), перевернутий клас (flipped classroom), метод проєктів;

3) *інтерактивні* методи навчання: корпоративне навчання (навчання в парах, робота в малих групах), колективно-групове навчання («велике коло», мікрофон, незакінчені речення, мозковий штурм, навчаючи – вчуся); стимулювання творчої активності студентів (цікаві аналогії; фасилітована дискусія, вирішення ситуативних задач (Case study)); елементи навчального тренінгу.

## **Система контролю та оцінювання**

### ***Види контролю***

– *поточний контроль передбачає:*

- *усне опитування* студента на лекційних і семінарських заняттях (фронтальне, індивідуальне) ;
- *письмовий контроль* (самостійна робота, термінологічний диктант, реферат, есе, самоконтроль та взаємоперевірка),
- *практичний контроль* (виконання практичних робіт, презентацій),
- *тестовий* (стандартизовані тести у системі Moodle)
- *рубіжний контроль передбачає:* письмові контрольні роботи у кінці змістового модуля 1 та змістового модуля 2 або автоматизоване тестування у системі електронного навчання Moodle.

Загальна сума балів за всі виконані завдання, види робіт, передбачені планом семінарських занять, самостійної роботи студента, письмових контрольних робіт (автоматизованого тестування у системі електронного навчання Moodle) у кінці змістових модулів становить 60 балів.

– *підсумковий контроль* (максимально – 40 балів) проводиться у формі **екзамену** з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни.

### ***Форми контролю***

– *індивідуальний контроль* (кожен студент отримує своє завдання, яке він повинен виконати без сторонньої допомоги);

– *груповий контроль* (група тимчасово поділяється на кілька підгруп (від 2 до 10 студентів) і кожній підгрупі дається перевірочне завдання. Залежно від мети контролю групам пропонують однакові або різні завдання);

– *фронтальний контроль* (завдання пропонуються всій групі з метою з'ясування правильності сприйняття й розуміння навчального матеріалу, виявлення слабких сторін у знаннях студентів, недоліків, прогалин, помилок у роботах і відповідях та визначення заходів щодо їх подолання й усунення);

– *взаємний контроль* (активізує діяльність студентів, підвищує інтерес до знань, критичне мислення);

– *самоконтроль/програмований контроль* (можливість самостійно перевірити правильність відповіді чи виконаного завдання. Використовується для організації фронтальної роботи і колективного обговорення індивідуально одержаних результатів).

### **Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю**

*Макимум балів, які студент може отримати за одне заняття або окремий вид роботи, зокрема тієї, що винесена на самостійне опрацювання, – 8 балів.*

#### **Критерії оцінювання поточної навчальної діяльності**

**7-8 балів, «відмінно»** – студент під час виступу повністю, ґрунтовно, логічно послідовно, з наведенням прикладів розкрив питання; вільно володів опрацьованим матеріалом, доповідав, не користуючись допоміжними засобами (конспект, підручник, методичні вказівки тощо); обґрунтував висновки та

відповів на всі запитання; доповідь підготовлена з використанням багатьох джерел та інтернет-ресурсів; під час фронтального опитування дав правильні відповіді на питання, без помилок виконав практичні завдання, активно працював протягом усього заняття, дав правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

**5–6,9 балів, «добре»** – студент повно та правильно висвітлив головні аспекти поставленого питання, відповідно до обраної теми, користуючись написаним текстом; зробив правильний висновок; допустив незначні помилки, відповідаючи на запитання; доповідь підготовлена з використанням багатьох джерел літератури та інтернет-ресурсів; під час фронтального опитування переважна більшість відповідей на питання були правильними, допустив незначні помилки у виконаних практичних завданнях.

**4–4,9 балів, «задовільно»** – студент неповно висвітлив головні аспекти поставленого питання, користуючись написаним текстом; зробив неправильні висновки; допустив грубі помилки, відповідаючи на запитання; доповідь підготовлена з використанням невеликої кількості джерел літератури; під час фронтального опитування не зміг відповісти на більшу половину з поставлених запитань, допустив значні помилки у виконаних практичних завданнях.

**1–3,9 бали, «незадовільно»** – студент не розкрив питання, проявив поверховість суджень, не зміг відповісти на поставлені запитання; доповідь підготовлена з використанням лише одного джерела літератури; під час фронтального опитування частково зміг відповісти/не відповів на питання, допустив грубі помилки у виконаних практичних завданнях.

### **Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни на підсумковому контролі**

Завдання для підсумкового контролю (екзамену) з навчальної дисципліни «Педагогіка мистецтва» розміщені в системі електронного навчання Moodle за посиланням: URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=4760>

Форма проведення – усна/автоматизований тест у системі електронного навчання Moodle<sup>1</sup>.

Максимальна кількість балів, отримана студентом за екзамен - 40 балів.

Екзаменаційні білети з ОК 7 «Педагогіка мистецтва» складаються із: складаються із: 3-х теоретичних питань – 40 балів max;

### **Розподіл балів, які отримують студенти**

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)		Кількість балів (залікова/екзаменаційна робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль № 2		

T1	T2	T3	T6	T7	T8	T9	40	100
8	8	10	8	8	8	10		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

### Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
<b>Відмінно</b>	A (90-100)	відмінно
<b>Добре</b>	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
<b>Задовільно</b>	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
<b>Незадовільно</b>	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

**A – «відмінно»** – якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

**B, C – «добре»** – коли студент набрав 70–89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

**D, E – «задовільно»** – якщо студент набрав 50–69 балів, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом.

**FX – «незадовільно » з можливістю перескладання** – коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

**F – «незадовільно» з обов'язковим повним курсом** – якщо студент набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє

загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

### **Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів**

1. Сутність та завдання педагогіки мистецтва.
2. Роль мистецтва у освіті за часів античності.
3. Роль мистецтва у навчально-виховній системі Стародавньої Греції.
4. Я.А. Коменський про виховний вплив мистецтва.
5. П.Юркевич про значення мистецького виховання.
6. Функції мистецької освіти.
7. Принципи навчання мистецтву.
8. Педагогічні умови навчання мистецтву.
9. Гуманістична спрямованість мистецької освіти.
10. Методи навчання мистецтва за джерелами передачі та характером сприйняття художньої інформації. Навести приклад.
11. Методи навчання мистецтва відповідно з характером мистецької діяльності. Навести приклад.
12. Методи навчання мистецтва відповідно з характером художніх завдань по етапах навчання. Навести приклад.
13. Методи формування пізнавального інтересу у навчанні мистецтву. Навести приклад.
14. Вибір методів навчання.
15. Методи контролю і самоконтролю у навчанні мистецтва. Навести приклади таких методів.
16. Характеристика ігрових та проблемних методів навчання мистецтву. Навести приклади таких методів.
17. Сутність художнього сприймання мистецтва.
18. Критерії сприймання мистецтва та різновиди художнього сприймання.
19. Умови художнього сприймання: вступне слово; цілеспрямоване створення ситуації мистецького сприймання.
20. Розкрити значення особистісно-орієнтованого підходу у мистецькій освіті. Основні етапи реалізації особистісного-орієнтованого підходу.
21. Сутність художньо-інтегративної технології навчання мистецтва.
22. Розкрити сутність проблемно-евристичних технологій навчання мистецтва.
23. Розкрити сутність інтерактивних технологій навчання мистецтва.
24. Навести приклади використання системи творчих завдань інтегративного типу
25. Навести приклад підбору репродукції картин (4 варіанти).

### **Зарахування результатів неформальної освіти**

Здобувач вищої освіти має право на участь у неформальній/інформальній освіті.

У межах поточного контролю до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати **неформальної/інформальної освіти** з проблеми, що відповідає тематиці курсу («Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf> )); «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (Ч.3, п. 3.6) ([https://www.chnu.edu.ua/media/geupxdun/polozhennia-pro-kontrol-i-systemu-otsinivannia\\_2020.pdf](https://www.chnu.edu.ua/media/geupxdun/polozhennia-pro-kontrol-i-systemu-otsinivannia_2020.pdf)). Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/>).

### **Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів**

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС). Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо. За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 12 додаткових (заохочувальних) балів у межах максимальної загальної суми балів –

## Рекомендована література

### Основна:

Нормативно-правова база.

- Державний стандарт базової середньої освіти (затверджено постановою КМУ від 30.09.2020 р. № 898). *Розділ: Мистецька освітня галузь.*
- Типові освітні програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (затверджені наказами МОН у 2021-2023 рр.).
- Професійний стандарт: «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2020 р.).

1. Масол Л. М. *Методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 5-6 класах НУШ: навч.-метод. посібник.* — Київ: Генеза, 2022–2023. (Є ключовим джерелом для розуміння поліхудожнього виховання).
2. Комаровська О. А., Миропольська Н. Є. *Мистецька освіта в контексті Нової української школи: теорія і практика.* — Київ, 2021.
3. Гайдамака О. В., Лемешева Н. А. *Методика навчання мистецтва в основній школі: компетентнісний потенціал.* — Харків: Ранок, 2022.
4. Стратегії викладання мистецтва в Новій українській школі: *Навчально-методичний посібник /* За ред. О. М. Олексюк. — Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020.
5. Вовк М. П., Соломаха С. О. *Цифрові технології в мистецькій освіті: виклики та перспективи.* — Київ, 2023.
6. Мистецька педагогіка: діалог традицій і сучасності: *Колективна монографія.* — За ред. Т. О. Танько. — Харків: ХНПУ, 2021.
7. Інклюзивна мистецька освіта: *Навчально-методичний посібник. /* Уклад. колектив авторів. — 2021–2022. (Актуально для роботи з дітьми з ООП).
8. Лемак М. В. *Психологія мистецтва та художньої творчості.* — 2021.
9. Арт-терапевтичні технології в освіті та соціальній сфері: *Збірник наукових праць.* — 2022–2024.

Фахові періодичні видання (для семінарів та рефератів)

- Журнал «Мистецтво та освіта» (основне фахове видання).
- Науковий часопис «Музичне мистецтво в освітянському дискурсі».
- Збірники наукових праць Інституту проблем виховання НАПН України.

### Додаткова:

1. Жейнова С., Мельникова Н. Педагогічні умови розвитку творчої уяви дітей засобами ігрової художньої діяльності. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. 2017. №18. С.81-85.
2. Комаровська О. А. Театр і школа: виховують односторонці. Книга для вчителя та батьків. Ніжин: ТОВ Видавництво «Аспект-Поліграф», 2006. 92 с.
3. Комаровська О. Мистецька подієвість освітнього середовища в контексті художніх цінностей особистості. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. 2020. Вип. 24. 259 с.

4. Лобова О., Сбруєва А., Бойченко М. Формування культурної компетентності школярів у процесі мистецької освіти в Новій українській школі. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2020. № 3-4 (97-98). С. 266-276.
5. Михайлова Л. М. Виховуємо красою: метод. посіб. Запоріжжя : Акцент Інвест-Трейд, 2014. 268 с.
6. Навчальні програми. 3 клас: методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу. Харків: Вид. «Ранок», 2017. 256 с.
7. Навчальні програми. 4 клас: методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу. – Харків: Вид. «Ранок», 2017. – 240 с.
8. Ничкало С. А. Емоційно-ціннісний контекст естетичного виховання засобами візуальних мистецтв. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/712371/1/2120894383.pdf> (дата звернення: 22.08.2024).
9. Рагозіна В. В., Очеретяна Н. В. Віртуальна виставка дитячої художньої творчості і її трансформація в сучасних освітніх реаліях. Мистецтво та освіта. 2022. № 4. С. 54-59.
10. Рудницька О. П. Педагогіка загальна та мистецька. Тернопіль : навч. кн. Богдан, 2005. 57 с.
11. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: 1-2 класи. Київ : ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР+», 2018. 240 с. 10.
12. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2012. 224 с.

### **Інформаційні ресурси**

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
3. Закон України про позашкільну освіту <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>
4. Наказ Міністерства культури України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1004-18?lang=uk#Text>
5. Концепція сучасної мистецької школи <https://arts.gov.ua/wp-content/uploads/2021/09/konczepczyia-suchasnoyi-mysteckoyi-osvity.pdf>
6. <https://surl.gd/bcbber> офіційний сайт Держмистецтво
7. Витоки педагогічної майстерності. <http://sources.pnpu.edu.ua/>
8. <http://www.library.kr.ua/libworld/elib.html> – бібліотеки в Інтернеті.
9. <http://www.mon.gov.ua> – Сайт Міністерства освіти і науки України
10. <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
11. <http://www.nbu.gov.ua/eb/ep.html> – електронний фонд наукових публікацій.
12. <http://www.nus.inf.ua> – Електронна платформа «Нова українська школа»

## Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладач і студент) ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим.

Політика щодо академічної доброчесності: академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється на нижчу оцінку або ж незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»

(<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalno-mu-universyteti-imeni-yuriiia-fedkovycha/>), «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriiia-fedkovycha/>).

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням

термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

Політика оцінювання роботи викладача. Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle.